FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33600
Nom: Necessitats educatives especials
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Facultat de Formació del Professorat	2	Primer quadrimestre, Segon quadrimestre
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	Facultat de Formació del Professorat	2	Segon quadrimestre
1339 - Grado en Maestro/a Educación Primaria	Facultat de Formació del Professorat	2	

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat	BÀSICA
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	APRENDIZAJE Y DESARROLLO DE LA PERSONALIDAD	BÀSICA
1339 - Grado en Maestro/a Educación Primaria	Aprendizaje y desarrollo de la personalidad	BÀSICA

COORDINACIÓ

LACRUZ PEREZ IRENE

SANCHEZ GARCIA MARIA DEL MAR

RESUM

El sistema educatiu vigent planteja un model d'escola oberta a la diversitat que defensa un model inclusiu, enfront d'una educació segregada en la qual se separa a l'alumne amb discapacitats o excepcional del sistema educatiu ordinari. En aquest context, aquesta assignatura té com a objectiu dotar als futurs mestres d'una sèrie de coneixements i habilitats que els permetin exercir una labor professional en la qual es contempli la diversitat i, al mateix temps, la individualitat dels destinataris del procés educatiu. L'atenció a la diversitat no es limita únicament a l'estudi de les discapacitats, sinó que abasta una àmplia gamma de problemes escolars que integren el continu de necessitats educatives específiques de suport educatiu. Des

d'aquesta perspectiva, podem afirmar que aquesta matèria té com a objecte d'estudi les peculiaritats psicològiques i necessitats educatives de les persones excepcionals, oferint així la base de coneixements psicològics i pedagògics sobre la qual poder fonamentar la intervenció educativa més adequada.

Com en totes les assignatures del grau, es treballarà la capacitat per a previndre, detectar i actuar davant les violències sexuals en l'àmbit educatiu, d'acord amb la Llei Orgànica 10/2022. A més, esta assignatura contribuïx al desenvolupament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment en relació amb l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5) i la reducció de les desigualtats (ODS 10), promovent una formació docent compromesa amb la inclusió i l'equitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es tracta d'una assignatura que s'imparteix en el segon curs del grau una vegada es coneixen els aspectes bàsics i les fites fonamentals del desenvolupament en les seves diferents facetes, a saber, motriu, perceptiva, cognitiva, lingüística, emocional, social, etc. aspectes que són objecte d'estudi de l'assignatura Psicologia del Desenvolupament que s'imparteix en primer curs. D'altra banda, aquesta assignatura també es construeix sobre la base dels coneixements adquirits en el marc de l'assignatura Psicologia de l' Educació.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1305 -

Adquirir recursos per a afavorir la integració educativa d'estudiants amb dificultats.

Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Conèixer les principals fites evolutives per detectar riscos en el desenvolupament.

Conèixer les repercussions que en el desenvolupament infantil té l'excepcionalitat cognitiva i saber dissenyar una resposta educativa adequada.

Conèixer les repercussions que en el desenvolupament infantil tenen les dificultats físiques i saber dissenyar una resposta educativa adequada.

Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Identificar disfuncions cognitives, dificultats d'aprenentatge i les relacionades amb l'atenció.

Saber informar altres professionals especialistes per abordar la col·laboració del centre i del mestre en l'atenció a les necessitats educatives especials que es plantegen.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)

Adquirir recursos per afavorir la integració educativa d'estudiants amb dificultats.

Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Conèixer les principals fites evolutives per detectar riscos en el desenvolupament.

Conèixer les repercussions que en el desenvolupament infantil té l'excepcionalitat cognitiva i saber dissenyar una resposta educativa adequada.

Conèixer les repercussions que en el desenvolupament infantil tenen les dificultats físiques i saber dissenyar una resposta educativa adequada.

Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Identificar disfuncions cognitives, dificultats d'aprenentatge i les relacionades amb l'atenció.

Saber informar altres professionals especialistes per abordar la col·laboració del centre i del mestre en l'atenció a les necessitats educatives especials que es plantegen.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

1339 - Grado en Maestro/a Educación Primaria

Adquirir competències matemàtiques bàsiques: numèriques, de càlcul, geomètriques, de representacions espacials, d'estimació i mesura, d'organització i interpretació de la informació i probabilístiques.

Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; multiculturalitat i interculturalitat, i inclusió social.

Capacitat per a prevenir, detectar i actuar davant de violències sexuals en l'àmbit educatiu, conforme a la Llei orgànica 10/2022.

Col·laborar amb els diversos sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.

Comprometre's amb el desenvolupament professional docent i amb la formació contínua adaptada als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

Conèixer, comprendre i respectar les diverses cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de

drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb alguna diversitat.

Conèixer els fonaments matemàtics del currículum de les matemàtiques d'infantil i de primària.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.

Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació infantil i primària.

Conèixer i comprendre, des de la perspectiva educativa, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer l'evolució històrica de la família, els diversos tipus de família, d'estils de vida i educació en el context familiar.

Conèixer models de millora de la qualitat amb aplicació als centres educatius.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.

Dissenyar una resposta educativa adequada tenint en compte les repercussions que en el desenvolupament infantil té l'excepcionalitat cognitiva.

Dissenyar una resposta educativa adequada tenint en compte les repercussions que en el desenvolupament infantil tenen els trastorns i discapacitat motriu.

Expressar-se oralment i per escrit adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Identificar disfuncions cognitives, dificultats d'aprenentatge i les relacionades amb l'atenció.

Observar i explorar l'entorn familiar, natural i social.

Promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat i la inclusió.

Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.

Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. De la integració a la inclusió i la compensació de desigualtats.

Analitza la conceptualització de la disciplina, introduint la terminologia i conceptes clau.

Tema 1. Aproximació històrica i marc conceptual.

Tema 2. Aspectes curriculars i organitzatius.

2. Dificultats d'aprenentatge i problemes de comportament.

Es caracteritzen les dificultats d'aprenentatge i els problemes de comportament posant èmfasi en la detecció d'indicadors per a la remissió a altres professionals així com en el coneixement bàsic de programes que permeten treballar en col·laboració amb professionals especialitzats en el camp.

Tema 3. Trastorn específic de l'aprenentatge: Concepte, etiologia, tipus, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.

Tema 4. Regulació i problemes de comportament: Concepte, etiologia, tipus, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.

3. Necessitats educatives especials derivades de discapacitat intel·lectual i Trastorns de l'Espectre Autista.

Es consideren les implicacions que la discapacitat intel·lectual i els trastorns de l'espectre autista tenen per al disseny de la situació d'Ensenyament/Aprenentatge.

Tema 5. Discapacitat intel·lectual: concepte, tipus, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.

Tema 6. Trastorns de l'Espectre Autista: concepte, etiologia, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.

4. Necessitats educatives derivades de les altes capacitats.

Analitza les característiques cognitives, emocionals, socials, etc. dels estudiants amb altes capacitats i introdueix estratègies per a la intervenció psicoeducativa.

Tema 7. Necessitats educatives derivades de les altes capacitats. Estratègies d'identificació i intervenció en el marc escolar.

5. Necessitats educatives específiques derivades de discapacitats sensorials i motrius.

Estudia la influència que els dèficits sensorials poden tenir en el desenvolupament integral dels estudiants i es presenten pautes bàsiques que permeten la col·laboració amb altres professionals especialitzats.

Tema 8. Discapacitats motrius i dany cerebral: Concepte, etiologia, tipus i intervenció en el marc escolar.
Tema 9. La discapacitat visual: Concepte, etiologia, tipus, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.
Tema 10. La discapacitat auditiva: Concepte, etiologia, tipus, desenvolupament i intervenció en el marc escolar.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	90,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòrico-pràctiques:
Classes presencials teòrico-pràctiques en les quals es treballaran els continguts de l¿assignatura, es debatran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.

Treball en grup:
La realització de treballs de grup té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer front al grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

Tutories:
Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per coordinar als estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

Estudi i treball autònom:
Es plantejaran treballs individuals i uns altres de naturalesa cooperativa, tots ells orientats, supervisats i avaluats pels professors.

AVALUACIÓ

Apartats d'avaluació i requisits mínims:

1. Examen: Atorga entre un 50% i un 60% de la qualificació final i integra qüestions de tipus obert i / o d'elecció de resposta múltiple. És requisit per a superar l'assignatura aprovar l'examen. Si es suspèn l'examen en primera convocatòria, aquest requisit és recuperable en segona convocatòria.

2. Activitats pràctiques i d'aplicació. Aquesta part atorga entre un 40% i un 50% a la qualificació final. S'estableixen dos subapartats:

2.1. Un treball grupal (50% del total de l'apartat). Consistirà en l'aprofundiment en els continguts de l'assignatura i/o l'aplicació dels coneixements a situacions reals. En primera convocatòria, és requisit per a superar l'assignatura entregar un informe del treball grupal i realitzar la presentació oral d'aquest. En segona convocatòria, el treball grupal té la consideració de no recuperable, per la qual cosa es mantindran les notes obtingudes en primera convocatòria. En conseqüència, l'alumnat que no presente l'informe del treball grupal ni participe en la presentació oral en primera convocatòria només podrà optar a una qualificació final màxima de 7,5-8 en segona convocatòria (una vegada descomptat el percentatge que el professor atorgue a aquest apartat).

2.2. Activitats d'aula (50% del total de l'apartat). Consistiran en l'anàlisi de materials, casos, vídeos i / o lectures. És requisit per a superar l'assignatura en primera convocatòria lliurar i superar, almenys, el 70% de les activitats d'aula. El seu incompliment en primera convocatòria serà recuperable en segona convocatòria mitjançant una prova d'avaluació addicional sobre les competències treballades en les activitats d'aula.

El professorat, a principi de curs, concretarà els percentatges de nota per apartat del seu grup en la seva programació d'aula.

Per a superar l'assignatura en primera convocatòria, l'estudiant haurà d'aprovar l'examen, presentar i aprovar les activitats d'aula, i entregar i presentar oralment el treball grupal. Això comporta que, en primera convocatòria, no aprovarà l'assignatura si no supera algun dels tres apartats que comprén la nota final (examen, activitats i treball en grup). Encara que dos apartats sumen una puntuació major a 5 (ja siga l'examen i les activitats d'aula o l'examen i el treball en grup), no se superarà l'assignatura. En cas de suspendre algun apartat, es podran conservar per a la segona convocatòria les qualificacions obtingudes en els apartats superats. En segona convocatòria, l'estudiant haurà d'aprovar l'examen i superar la prova d'avaluació addicional sobre les activitats d'aula.

Nota sobre plagi: La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020). L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

El professorat reservarà un temps en les últimes sessions presencials de l'assignatura perquè l'estudiantat emplene les enquestes institucionals d'avaluació de la docència.

BIBLIOGRAFIA

- Ainscow, M. (2001). *Desarrollo de las escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares.* Narcea.
- Aguilar, J.L., Alonso, M., Arriaza, J.C., Brea, M., Cairón, M.I., Camacho, C., Conde, M.I., Fontiveros, M.I, Galán, Pi., García, F.J., Reyes, M., Guerrero, L., Cortina, M.L, Herrero, J., Latorre, J., López, R., Lozando, D.M., Martínez, E., Núñez, L., ... i Sánchez, J.J. (2008). *Manual de atención al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo derivadas de discapacidad auditiva.* Consejería de Educación de la Junta de Andalucía.
- Aguirre, P., Gil, J.M., González, J.L., Osuna, V., Polo, D.C., Vallejo, D., Angulo, M.C., i Prieto, I. (2008). *Manual de atención al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo derivadas de discapacidad visual y sordoceguera.* Consejería de Educación de la Junta de Andalucía.
- Alcantud, F. (Ed.) (2013). Trastornos del espectro autista. Detección, diagnóstico e intervención temprana. Pirámide.
- Antequera, M., Bachiller, B., Calderón, M.T., Cruz, A., Cruz, P.L., Luna, M., Montero, F., Orellana, F. M., i Ortega, R. (2008). *Manual de atención al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo derivadas de discapacidad intelectual.* Consejería de Educación de la Junta de Andalucía.
- Center for Applied Special Technology (2024). U*niversal Design for Learning Guidelines version 3.0.* Autor.
- Escribano, A. i Martínez, A. (2013). *Inclusión educativa y profesorado inclusivo: aprender juntos para aprender a vivir juntos.* Narcea.
- Fajardo, I. i Marin, D. (Eds.). (2025). *Handbook of Special Educational Needs.* Tirant Lo Blanch.
- Fajardo, I. i Marin, D. (Eds.). (2022). *Casos pràctics d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.* Tirant Lo Blanch.
- Friend, M. i Bursuck, W. D. (2014). *Including Students with Special Needs: A Practical Guide for Classroom Teachers*. Pearson.
- Grau Rubio, C. i Gil Llario, M.D. (Eds.) (2012). *Intervención psicoeducativa en necesidades específicas de apoyo educativo.* Pearson.
- Marín, D., i Fajardo, A. (Eds.). (2018). Intervención psicoeducativa en Alumnado con Necesidades Específicas de Apoyo Educativo. Tirant Humanidades.
- Marín, D., i Mañá, A. (Eds.). (2019). *Intervenció psicoeducativa en alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.* Tirant Humanidades.
- Marín, D., i Fajardo, A. (Eds.). (2022). *Casos Prácticos de Alumnado con Necesidades Específicas de Apoyo Educativo. Preguntas y respuestas claves para futuros docentes.* Tirant lo Blanch.
- Marín, D., Fajardo, I. i Pardo, P. (2023). *Case Studies of Students with Specific Educational Support Needs. Key questions and answers for future teachers.* Tirant Lo Blanch.